

**REGIONÁLNY ÚRAD
VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
BRATISLAVA hl.m.
so sídlom v Bratislave**

Hodnotenie zvýšenej celkovej úmrtnosti počas chrípkovej sezóny v Slovenskej republike v rokoch 2007-2017

Bražinová A¹, Somorčík J², Kynčl J³, Krištúfková Z⁴, Avdičová M⁵, Špaleková M¹

¹ Ústav epidemiológie, Lekárska fakulta Univerzity Komenského, Bratislava

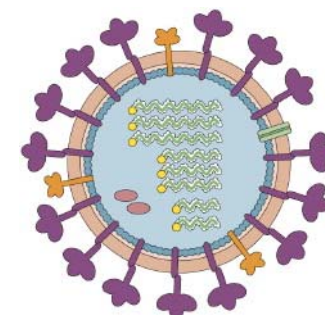
² Katedra aplikovanej matematiky a štatistiky, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského, Bratislava

³ Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, Centrum epidemiologie a mikrobiologie, Státní zdravotní ústav, Praha, Česká republika

⁴ Katedra epidemiológie, Fakulta verejného zdravotníctva, Slovenská zdravotnícka univerzita, Bratislava

⁵ Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Banská Bystrica

Chrípka

- patrí medzi akútne respiračné ochorenia (ARO) s typickou zimnou sezonalitou a vysokou chorobnosťou
- Chrípka s komplikáciami a závažným priebehom si vyžaduje hospitalizáciu a môže viesť aj k úmrtiam.
- Na Slovensku sa vykonáva surveillance chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) pomocou siete hlásiacich lekárov.
- Niektoré fatálne prípady unikajú hláseniu a evidencii (koľko?)
- Záťaž populácie spôsobená vírusom chrípky je často podceňovaná.

Cieľ štúdie

posúdiť vzťah medzi

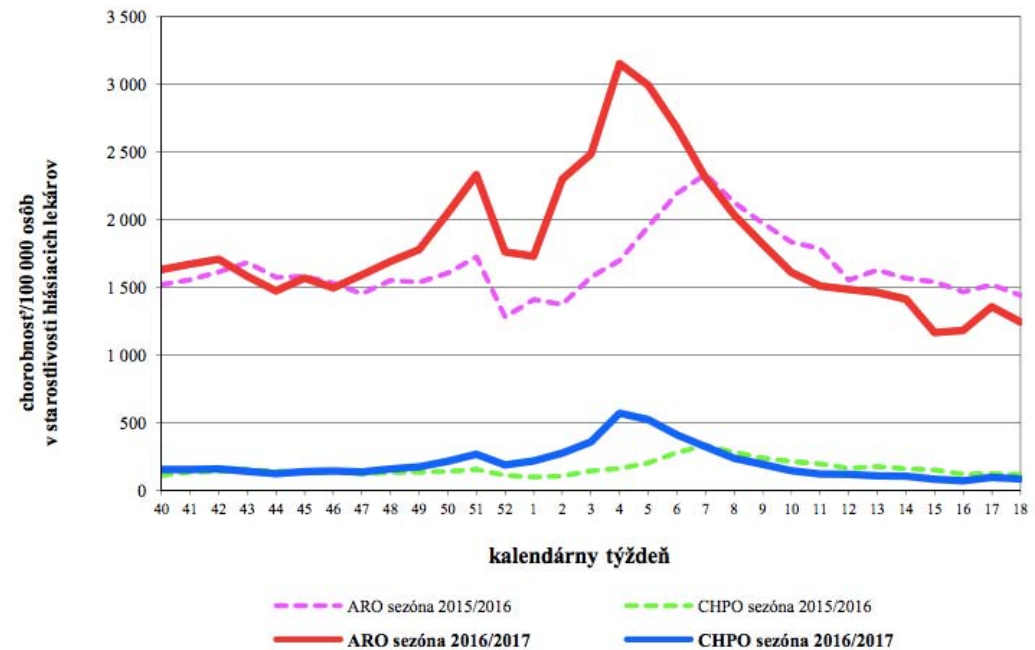
- celkovou úmrtnosťou obyvateľstva Slovenska a
- výskytom chrípky v obdobiach chrípkovej sezóny a chrípkovej epidémie
- v rokoch 2007-2017

Odhadnúť počet úmrtí pripísateľných chrípke

Kyncl et al: **A study of excess mortality during influenza epidemics in the Czech Republic, 1982-2000.** Eur J Epidemiol. 2005;20(4):

Metódy

- Databáza Štatistického úradu Slovenskej republiky – celk.úmrtnosť podľa dňa úmrtia
- Databáza programu EPIS - chorobnosť na ARO a CHPO

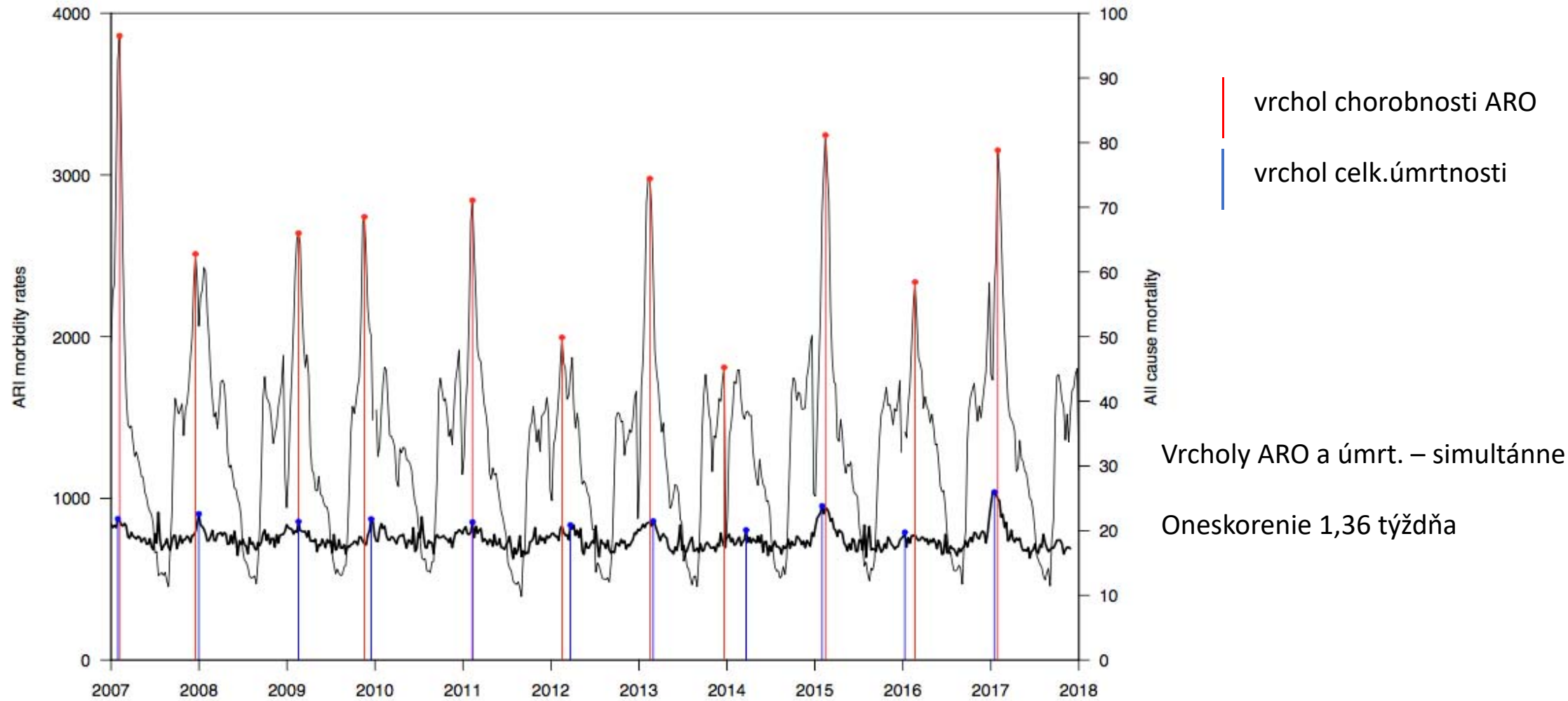

- Štatistické spracovanie:

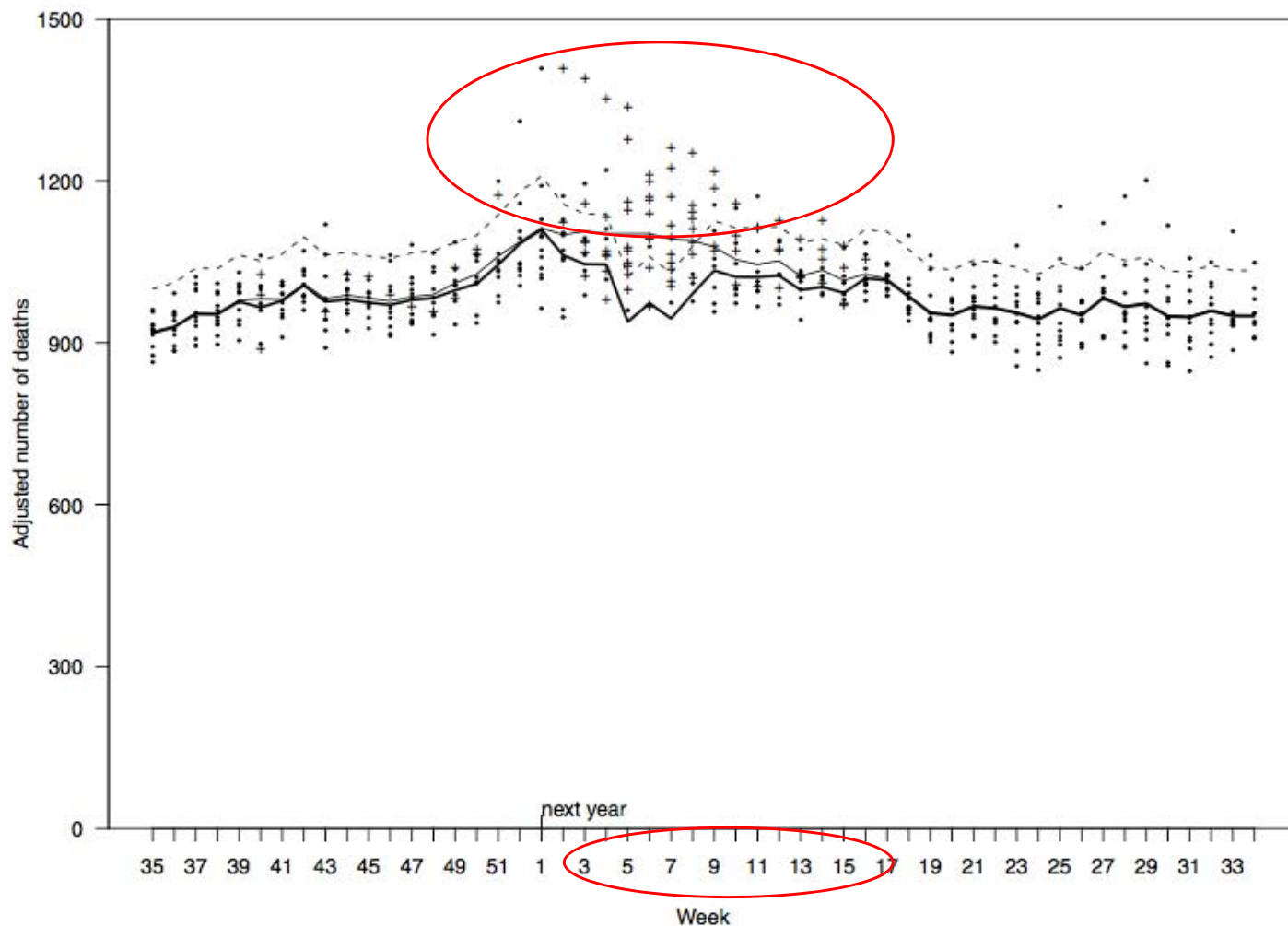
Program R (balík Survival) – model analýzy očakávaných a pozorovaných úmrtí v týždňoch chrípkovej epidémie v 2007-2017

Výsledky

Chorobnosť na ARO a celková úmrtnosť podľa kalend. týždňov

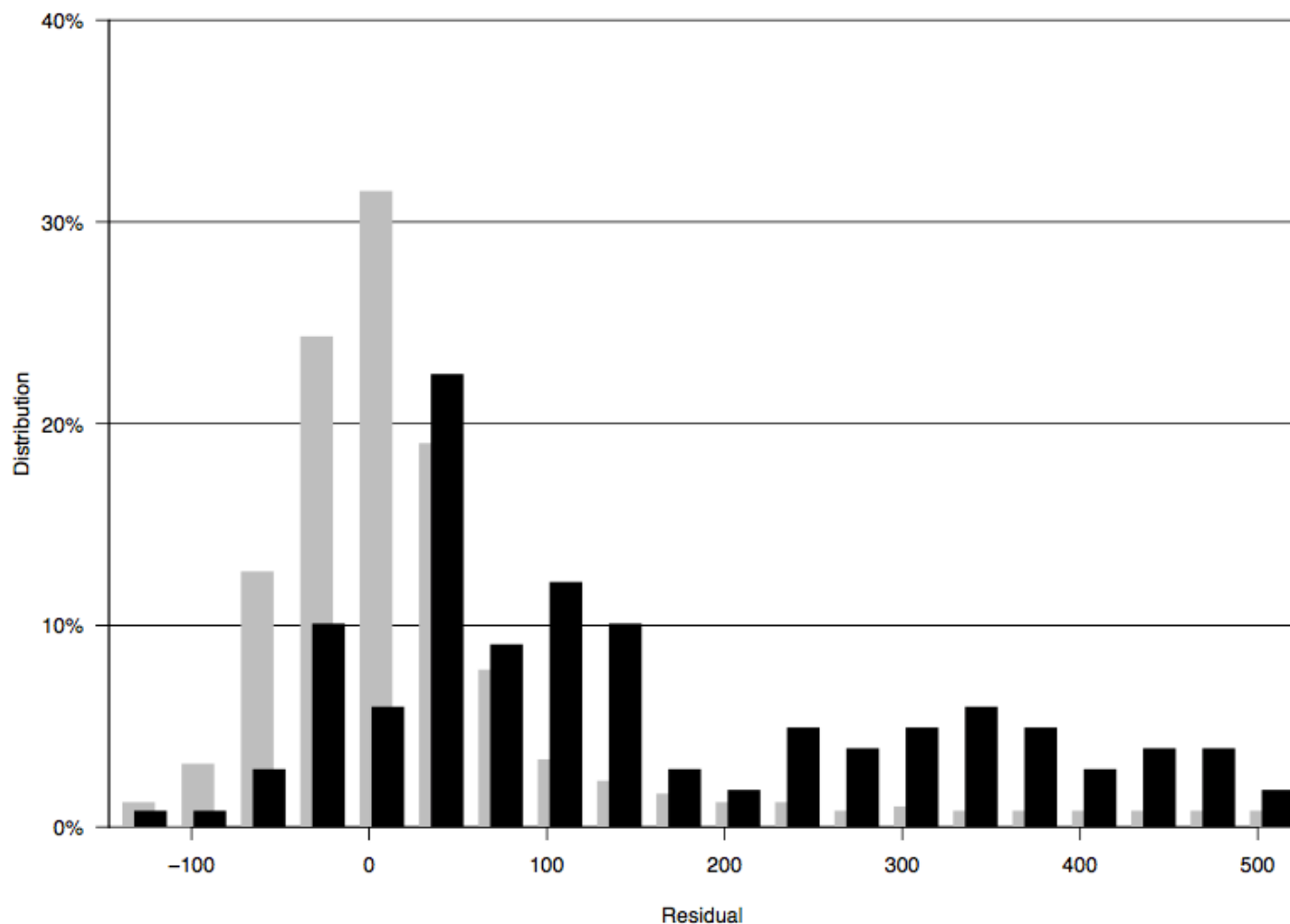
Počet celk.úmrtí v jednotlivých kalendárnych týždňoch

- + Úmrtia v týždňoch chríp.k.epidémie
- Úmrtia mimo chríp.k.epidémie
- Model: Očak. úmrt. bez chríp.k.aktivity
- Model: Očak. úmrt. s chríp.k.aktivitou

V týždňoch chríp.k.epidémie je oveľa vyšší počet úmrtí **nad** **očakávanou úmrtnosťou**

Rezíduá medzi pozorovanými a očakávanými úmrtiami

■ v týždňoch chrípk.epidémie
■ v týždňoch mimo chrípk.epidémie

V týždňoch chrípkovej epidémie je štatisticky významný rozdiel medzi počtom očakávaných a pozorovaných úmrtí

Charakteristika chrípkových sezón

Sezóna	Vrcholová týždňová ARO chorobnosť (na 100,000 obyv.)	Trvanie chríp.epidémie (týždne)	Predominantné typy vírusu chrípky
2007-2008	2511	5	A/Solomon Islands/3/2006 (H1N1)-like
2008-2009	2640	9	B/Malaysia/2506/2004-like
2009-2010	2741	12	Pandemický vírus A(H1N1) 2009
2010-2011	2843	14	Pandemický vírus A(H1N1) 2009
2011-2012	1995	10	A/Perth/16/2009 (H3N2) - like
2012-2013	2977	14	B/Wisconsin/1/2010
2013-2014	1809	3	A/Texas/50/2012(H3N2)-like
2014-2015	3246	5	A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 - like
2015-2016	2337	9	B/Brisbane/60/2008 – like, A/California/7/2009(H1N1)pdm09 -like
2016-2017	3153	10	A/HongKong/4801/2014 (H3N2)

Charakteristika chrípkových sezón

Sezóna	Rozdiel pozor./očk.úmrta		Počet celk.úmrťí nad hladinu tolerancie (v epid.obdobiach)
	absolútne čísla	miera na 100,000 obyv.	
2007-2008	570	10,53	343
2008-2009	1566	28,90	648
2009-2010	1010	18,61	595
2010-2011	1703	31,55	695
2011-2012	1639	30,32	659
2012-2013	2270	41,93	1080
2013-2014	210	3,87	366
2014-2015	2878	53,07	1386
2015-2016	-521	-9,60	503
2016-2017	3703	68,19	1880
Priemer	1503	27,74	816

**Počet excesívnych
(nadmerných) úmrtí
priemerne:**

- 1503 v jednotlivých
rokoch

- **816 v týždňoch
chríp.epidémie**

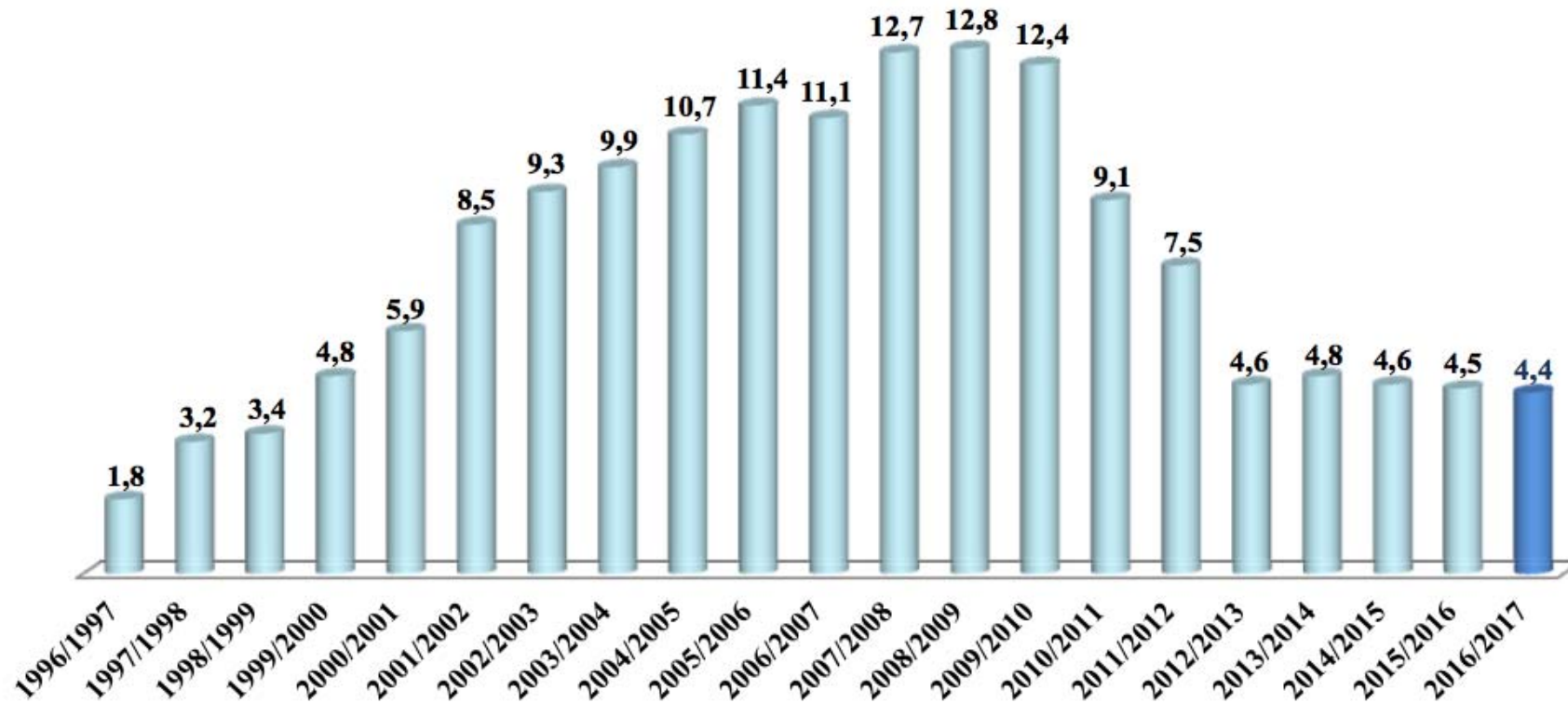
Porovnanie

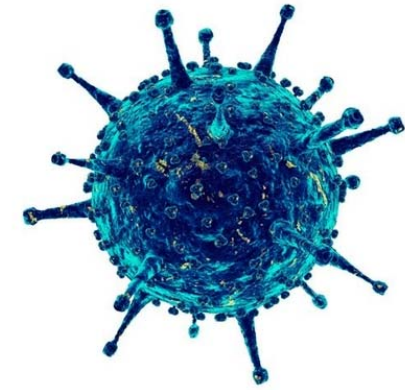
- Slovensko: priemerne 1503 úmrtí ročne (3%) a 816 v období chrípkovej epidémie sú pripísateľné chrípke
- Česká republika: priemerne 2661 (2,17%) úmrtí ročne a 1125 v období chrípkovej epidémie sú pripísateľné chrípke (Kynčl, 2005)
- Holandsko: 17,6% celk.mortality v zimných sezónach (Nielsen, 2018)
- USA: 2,2% celk.mortality (CDC)

Súhrn

- Štúdia odhadovaného vzťahu medzi celkovou úmrtnosťou a aktivitou vírusu chrípky na Slovensku
- **Odhadli sme priemerne ročne 1503 celkových úmrtí a 816 úmrtí v týždňoch chrípkovej epidémie spojených s chrípkou**
- **Odhadujeme, že 3% celkových úmrtí su pripísateľné chrípke**
- Kódovanie príčin úmrtí podhodnocuje počet úmrtí na chrípku
- Štatistické modelovanie odhadu nadmernej úmrtnosti poskytuje náhľad do skutočného dopadu chrípky

Zaočkovanosť celkovej populácie podľa chrípkových sezón

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ